

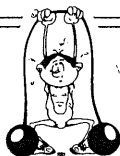

ESPERANTO

NORMANDA BULTENO

unuigo de normandaj esperantistoj

Redaktas: Pierre QUILLAUD 16, rue Lt Vaisseau Paris
76120 LE GRAND-QUEVILLY Tel: 35 69 66 09
Abon-Kotizoj: 45 Frankoj. Union des Espérantistes de Normandie
CCP 283 - 40 H ROUEN

NOVA JARO KOMENCIĜAS

Ne, mi ne eraris, skribinte tiun titolon! Por esperantistaj aktivuloj, Septembro estas la unua monato de la por-esperanta laboro.

Mi esperas ke multaj el vi bone ripozis dum someraj monatoj kaj profitis feriojn por:

- partopreni lingvostaĝojn
- ĉeesti kongresojn
- renkontiĝi kun alilandaj amikoj aŭ korespondantoj

Mi mem, ĉi-somere ne partoprenis esperantistajn aranĝojn kaj ĝis nun, mi ne ricevis kongresraportojn. Mi petas normandajn legantojn de tiu bulteno sendi al mi artikoletojn, -ĉu esperantlingvajn, ĉu franclingvajn-, pri siaj vojaĝoj en "*Esperantio*". Mi aperigos ilin en decembra bulteno.

Nun ni devas rigardi al estonteco: la komenciĝonta jaro estos tre grava por francaj esperantistoj:

Ja, la 83a UNIVERSALA KONGRESO organizita de Universala Esperanto Asocio okazos en Francio de la 1a ĝis la 8a de Aŭgusto 1998. La Kongresurbo estos MONTPELLIER. De multaj jaroj, ne okazis Universala Kongreso en Francio. Pluraj miloj da kongresanoj ĝin partoprenos. La Loka Kongreso Komitato (LKK) laboras de pluraj monatoj por ĝin organizi sed ĝi bezonas helpon de aliregionaj esperantistoj. Ne do esperu ke multaj Normandoj aliĝos la Universalan Kongreson kaj ankaŭ anoncos sian helpintencon. (Vidu ĉi-bultene la paĝon: "Alvoko al ĉiuj esperantistoj").

La Unuigo de Francaj Esperantistoj (UFE aŭ Esperanto-France) festos dum la jaro 1998 sian centjariĝon, sed pro organizado de Universala Kongreso kiu bezonos ĉies fortojn, oni ne scias kiam kaj kie okazos UFE kongreso.

Alia interesa informo por Normandoj: la 53a Kongreso de SAT-Amikaro estiĝos en bretona urbeto QUINTIN kiu situas en la distanco de 30 kilometroj de urbo Saint-Brieuc dum Paskotagoj. Pro proksimeco, mi esperas ke multaj legantoj de nia bulteno ĝin ĉestos.

SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA intencas kongresi en Odesa en Ukrainio dum venonta somero. Detalojn kaj precizajn datojn mi ne havas nun.

Informojn pri Fervojistoj, Katolikoj, ktp...mi ne havas ankaŭ.

La Ĝenerala Kunveno de Esperanto-Normandie okazis dum marto 1997 en Le Havre. La statutoj de nia Normanda Unuiĝo postulas ke oni kunvenu ĉiu-jare. Kiu grupo sin proponas por organizi la venontan? Mi atendas viajn proponojn.

Kaj nun bonan kuraĝon por viaj poresperantaj klopodoj!!!

Petro KIJO

*****

83a UNIVERSALA KONGRESO

Une adhésion rapide au congrès facilitera le travail des organisateurs. Demandez déjà un bulletin d'adhésion à l'Union Française pour l'Espéranto 4 bis rue de la Ceraise 75004 Paris

<u>Kongreskotizoj</u>	<u>ĝis 31/12/97</u>	<u>ĝis 31/03/98</u>
1-ne individua membro de UEA	957 F	1197 F
2-individua membro de UEA	770 F }	958 F }
+UEA kotizo	+120 F }	+120 F }
3-kunulo, junulo, handikapulo ne individua membro de UEA	581 F	725 F
4-kunulo, junulo, handikapulo individua membro de UEA	383 F	479 F

La kotizoj estas pagendaj al Esperanto France

ESPERANTO NORMANDIE

COTISATIONS-ABONNEMENTS 1997:

Nous avons reçu pour l'année en cours les abonnements-cotisations de:
 Gesinoroj: Artus, Bataille, Bessière, Boucher, Canu, Caron, Casassus, Chalm, Colombel, Chapotte, Defrance, Deuff, Dubois, Duflo, Dufossé, Evrard, Gibaux, Giordano, Guérault, Guerre, Guilmot, Guionie, Haulard, Helbert, Huet, Jean, Jourdain D., Jourdain M-L, Jouvin, Lamy, Langanay, Lebrun, Lefebvre, Legros, Lehericey, Lemarchand, Leroy, Levesque, Lévy, Loisel, Magerel, Mary, Masseron, Mendès, Michaud, Millet, Moyon, Nardin, Nicolas, Ordonaud, Peltier, Quillaud, Quillet, Rauch, Robiollé, Roblin, Rousseau, Séry J, Séry S, Tanguy, Touileb, Varneville, Zilliox

Si votre nom ne figure pas dans cette liste, c'est que:

- vous avez oublié de régler votre cotisation 1997
- ou bien vous êtes un nouvel espérantiste auquel nous adressons ce bulletin gratuitement pendant un an
- ou bien vous êtes une association, un groupement, une personnalité amie de l'Esperanto et nous vous l'adressons pour information.

*****

FECAMP

Venu multaj en Fécamp Sabate 25an de Oktobro kaj Dimanĉe 26an de Oktobro 1997 por helpi kaj subteni niajn geamikojn Touileb kiu prizorgos :

esperantistan budon okaze de la Ekspozici-Salono de Radiokomunikado en Teatro Maurice Sadorge.

Ili ĉeestos en tiu salono por la tria fojo kaj tie propagandos disdonante flugfoliojn, montrante librojn kaj revuojn kaj precipe klarigante kio estas Esperanto al informiĝantoj. Plejmulto da radioelsendantoj ne konas Esperanton aŭ nur parolaŭdis pri ĝi malprecize. Pasintan jaron, 86 gevizitantoj kunprenis dokumentojn.

SUD-NORMANDIO:

Ĉar nur unu persono respondis al li , Sro Levesque petas nin represi la komunikon jam aperintan en la Junia Bulteno:

Celante krei normandan Esperanto asocion, inter Granville kaj Avranches, Sinjoro Levesque kiu estis Prezidanto de Esperanto-Asocio en Villejuif kaj kiu ĵus alvenis en departemento Manche petas esperantistojn de tiu regiono skribi al li :

Christian Levesque

Les Epinettes

Saint Michel des Loups 50740 Carolles

Tél. 02 33 91 75 08

SOLENA ALVOKO POR RENOVIGO DE NIA ESTRARO

*****

La Ĝenerala Kunveno de "ESPERANTO-NORMANDIE" okazos post kelkaj monatoj. Okaze de tiu kunveno, ni devos renovigi la estraron kaj ni petos kandidatojn por kiuj ĉeestantaro devos voĉdoni.

Mi jam anoncas ke **mi ne rekandidatiĝos** pro pluraj motivoj.:

- 1- Mi estas patro de mensa handikapulo; multe da tempo estas necesa por prizorgi lin.
- 2- mi estos 70-jarulo dum aprilo (mi nek kontentas, nek fieras pro tio!)
- 3- mi estas estrarano de nia Unuiĝo de pluraj jardekoj!
  - mi estis prezidanto de U.N.E. de 1973 ĝis 1987 (dum 14 jaroj)
  - mi estis kasisto kaj vic-prezidanto de 1987 ĝis nun (dum 10 jaroj)
  - mi estis redaktoro de nia bulteno de 1992 ĝis nun (dum 5 jaroj)

La situacio similas por la nuna Prezidanto Pierre Pottier kaj por Jean Gibaux estrarano.

Ni neniam "alkroĉiĝis" al tiuj "*honorpostenoj*" sed ni devas konfesi nian malsukceson: meti la estraron en "pli junajn manojn!"

Ni do alvokas ĉiujn bone pripensi pri la situacio kiu estos tre grava kaj domaĝa por nia unuiĝo se volontuloj ne kandidatiĝos por nin anstataŭigi.

Petro KIJŬ

Si, lors de notre prochaine Assemblée Générale, aucun candidat ne se présente au Conseil d'Administration de notre association, il sera nécessaire d'envisager la tenue d'une assemblée extraordinaire qui devra prendre des décisions très graves pour l'avenir de notre association.

*****

Nun ni ridetu:

Por tiuj kiuj vidis "Microcosmos" (aŭ por rememori moskitan rakonton dum viaj lastaj somerferioj)

Patrino-kulo diras al ŝia filo :

"Ĉu vi scias ke homoj estas malutilaj?"

"ho! ne, ili estas ĉarmaj. Ili aplaŭdas ĉiam ĉe nia paso!"

*****

Ŝerifa sendis jenan divenaĵon al semajna infangazeto:

"Francparolantino, mi flue parolas al Brito kvankam mi ne scipovas la lingvon de Ŝekspiro! Mi facile konversacias kun Ĉino sed ne konas la mandarenan lingvon! Mi ankaŭ povas interparoli kun Ruso, Hispano, Egipto, Italo, Germano. Tamen mi studis neniujn el tiuj lingvoj.

Kiu mi estas?

La gazeto nomiĝas: "La Ŝlosiloj de porjunulaj aktualajoj"

ENIRU EN LA SIL'!

Sistemo de Lokaj Interŝanĝoj (S.I.L.)

+++++

Temas pri sistemo de mikroekonomio aperinta en Francio sub la nomo Système d'Echange Local (S.E.L.) kaj en Britio, Kanado, sub la nomo Local Exchange Trading System (L.E.T.S.). En la koncerna Sistemo de Interŝanĝo Loka (SIL), la partoprenantoj akiras kaj liveras servojn, sciojn, helpojn kaj eĉ aĵojn, utiligante propran monon ne uzeblan ekstere. Tiu sistemo iom rilatas al Distribua Ekonomio (Noto de la Redaktoro)
Respondecas pri tiu artikolo la aŭtoro

Strukture, nia ekonomia sistemo generas eksigon, difektadon de interhomaj rilatoj kaj minacas ekologiajn ekvilibrojn.

Necesus detali profundajn kialojn de tiu krizo kiun oni diras “nedaŭra”, de tiu nuntempa mutacio de nia socio. Mutacio estas modifo kiu impresas fundamentan strukturon; tiel la rezultanta formo ne plu similas al la originala formo, kiel papilio de raŭpo ! Kial kreditojn ni mankas? Kial rezultas ke aĉetpovo estas tiel malbone dispartigita Kiu “fabrikas” monon? Ni ne povas detale ĉi-tie klarigi tion.

Laŭ mi, la kredemaj utopiistoj estas tiuj kiuj pensadas ke la aktuala ekonomia sistemo pludaŭros, ke tiu sistemo povas esti riparata!...

Mortas sistemo, naskiĝas alia kiel raŭpo al papilio! ...

Tamen, eĉ senlaborece, eĉ sen kontobanke, ĉiu el ni estas riĉulo: Riĉa da vivo, da homa korvarmo, da oferemo, da scio, da farscio, da libera tempo, da eblaj servoj, da havaĵoj.

Ĉion oni povas interŝanĝi nebezonante frankojn, dolarojn stampitajn per bankoj. La monaĵon kiun la S.I.L. emisias, restas interna ĉe l'asocio sed vere servas al plirapidigo de interŝanĝoj de havaĵoj.

Depost 12 jaroj en anglosaksaj landoj, depost 3 jaroj en Francio(200 grupoj), la S.I.L. estas plej sana reago al ekonomia ordo (pli ĝuste “malordo” kiu provas trudi sin ĉie). Ni ne povas priskribi ĉi-tie la tre simplan funkciadon de la S.I.L. Ni povas tamen provizi al vi dokumenton. (Petu ĝin al Mouloud Touileb, 25 ĥlot Arquaise 76400 Fécamp.Tél. faks 02 35 29 99 88)

Kelkaj esperantistoj sentas ke amikiĝo kun SIL-anoj estas reala pro “interna ideo”. Pro tio, ili ĵetos “marbotelan “alvokon dum la U.K. en Montpellier. Ili projektas prezenti la SIL al tutmondaj esperantistoj (prelegoj, debatoj, ekspozicio, informoj)

Por partopreni, por prepari tiun renkonton, sendu viajn sugestojn kaj adresojn al mi.

En Alt-normandio, jam ekzistas 5 SIL

Mathieu, 01 août 1997

A petit franglais jeu d'esprit.

In the chaise longue was, without arrière-pensées, a very comme il faut grande dame dressed in a haute couture café au lait robe of crêpe de Chine of agreable froufrou. She had nothing of a femme fatale, and the chargé d'affaire, enfant terrible and éminence grise of the corps diplomatique, in spite of étiquette sent her a billet doux in vers libres via her valet de chambre. It was a chef d'oeuvre, the fer de lance of a real coup d'état. From then she would live en famille in a ménage à trois ! However, her hair en brosse, vieux-jeu, petit bourgeois educated husband, not wanting to be a voyeur, refused en bloc the fait accompli and any entente cordiale: For him it was a grand guignol contretemps, an idée fixe, a cul de sac in his life. He took a couchette in a wagon-lit, drank eau de vie and café noir en rapport with the filet mignon flambé with flageolets and fines herbes, the entrecôte, escargots and pâté de foie gras he ate (*quel régal! ça venge du beefsteak et du fast-food!*). Then he sent a puissant compte rendu and a procès-verbal to the justice. It was not a cause célèbre, but it interested spectators who cried "encore! encore!" For him it was the coup de grâce.

Nota de la rédaction: Tous les termes employés dans ce texte (sauf en italique), figurent au "Collins concise dictionary of the english language" (le "CONCISE"). Les lecteurs intéressés peuvent renchérir, ajouter, continuer, traduire en frangnol...

RACCOURCI HISTORIQUE

Quand les hommes issus du couple originel
Sur la planète terre eurent proliféré,
Ils voulurent au ciel rejoindre l'Éternel,
Chose que ce dernier ne voulut tolérer.

Comment ! Ses créatures, mues par l'intelligence
Qu'il avait octroyée, s'imaginaient capables
En montant une tour, d'atténuer la distance
Les séparant de lui ? C'était inénarrable !

Il savait un moyen d'arrêter leur essor,
De leur ôter l'espoir de sortir de la gangue
Où il les confinait. Il les rendit moins forts
En divisant les peuples, en confondant leurs langues.

Cela dura des siècles au cours desquels les hommes
Ne se comprirent plus, ne purent plus se dire
Que tous pensaient de même ! Et ce furent pogroms,
Haines inextinguibles, guerres, horreurs et martyrs ! ...

Enfin vint Zamenhof, qui osa le premier
A la cause première de ces actes brutaux
Proposer à ses frères un moyen de pallier:
Il faudrait que d'abord, ils parlent esperanto !"

AŬTUNA RENKONTO de CENTRE RIK EN SAINT MARTIN D'ARDECHE

*****

La Rika Metodo estas agado de la movado J.E.A.N. Por pli da informoj pri tiu studmetodo, mi povas sendi al kiu deziras informslipon francelingvan aŭ/kaj esperantan ĉar mi ne disponas sufiĉe da loko en nia bulteneto.

Membro aŭ ne-membro de Movado J.E.A.N.,-esperantisto aŭ ne-, vi estos bonvenaj al tiu renkonto. "Vittoz" ateliero estas projektata paralele kun la praktikaj ekzercoj en rika metodo.

Tiu renkonto okazos de lundo 27a ĝis vendredo 31a de oktobro 1997.

Por la daŭro de sia restado, ĉiu bonvolu rezervi ĉe "La résidence des gorges" F 07700 St Martin d'Ardèche;- Tél. 04 75 04 61 82 kaj informi nian amikinson: Suzanne Blachon, 8 rue Antoine Lumière F 69150 Décines-Charpieu Tél. 04 78 49 06 96 .

Esperanto ĉeestas en J.E.A.N. Movado ek de ties fondiĝo en 1927. La akordo estas profunda kaj la celoj evidente konverĝaj inter la idealo de Zamenhof kaj tiu kiu orientis JEAN Movadon serĉantan pli bonan vivon kaj homan unuecon.

La movado ĉiam nombris multajn esperantistojn inter siaj membroj. Ĝia fondinto, M.A.Rohrbach, scipovis Esperanton, praktikis ĝin kaj aktive interesiĝis pri ĝia diskonigo. En la jaroj 1930, kelkaj JEAN geamikoj eĉ fondis "Frateca Esperantista Movado"n...Estis antaŭ la dua mondmilito !

Mouloud TOULEB

Legantoj de nia bulteno kiuj deziras ekscii kio estas JEAN movado kaj RIK metodo bonvolu kontakti la aŭtoron de tiu komuniko.

La Redaktoro

*****

ALVOKO al GRUPESTROJ kaj KURSGVIDANTOJ

Bonvolu sendi al mi nomojn kaj adresojn de novaj esperantistoj aŭ lernantoj de via grupo.

Mi sendos al ili nian normandan bultenon.

Informu min ankaŭ pri seninteresiĝo, forpaso de viaj eksmembroj por ke mi forigu ilin de mia adreslisto

Petro KIJO

FE ALVOKO AL ĈIUJ ESPERANTISTOJ

La 83-a Universala Kongreso de UEA 1998 okazos en Montpellier (01-08 aŭgusto), en la kongresejo CORUM. La Loka Kongresa Komitato (LKK) konstituiĝis kaj laboras de pluraj monatoj. La responsuloj pri la diversaj fakoj petas vian subtenon kiel *Kongresa Helpanto* por la jenaj taskoj:

Gazetara Servo (respondeculo: Gérard Paing, Bruno Flochon)

- franclingvaj esperantistoj, kiuj bone konas la movadon, kapablas respondi al ĵurnalistoj aŭ trovi la personojn, kiujn ili intervjuu (kaj interpreti por ili);

- esperantistoj, kiuj kapablas intervjui dum radio-elsendo;

- esperantistoj, kiuj kapablas redakti francilingvajn komunikakojn.

Kongresa kuriero (respondeculo: Jorgos)

- redaktistoj por raporti pri la diversaj kunidoj kaj kunordigi la materialojn;

- tajpistoj, kiuj pretas labori eventuale nokte;

- helpantoj, kiuj havigas protokolojn de la diversaj kunsidoj.

Loĝado (respondeculo: Henryka Olek)

- personoj por akceptado en la kongres-hoteloj dum la alvenagoj;

- deĵorantoj en amasloĝejo.

Bonveniga Servo, Akcepto (respondeculo: Annick Tora)

- 20 personoj por akceptejoj en la stacidomo kaj la flughaveno de Montpellier (vendrede, sabate kaj dimanĉe).

Kongresejoj (respondeculo: Yvette Vienne)

- helpantoj, kiuj deĵoros ĉe eniro de salonoj, kaj ĉe salono „Rabelais”.

Turismo (respondeculo: Jean Hénin)

- 20ĉiĉeronoj kun bona scio de la lingvo, bonaj kontaktoj kun la partoprenantoj kaj kono aŭ anticipa vizito de la lokoj vizitotaj.

Ĝiĉetoj (respondeculo: Louise Marin)

- kongresdokumentoj: preparado vendredo 31 07: 15 helpantoj, disdonado sabato kaj dimanĉo: 2 x 15 helpantoj, lundo: 6 helpantoj.

- informejo: 4 helpantoj (bone koni urbon kaj regionon aŭ kongres-organizon, kongres-programon, kongresejon)

- rendevua tabulo: 4 helpantoj;

- vendataj servoj: po 2 personoj por ekskursoj, loĝado, bankedo, trafik-biletoj, poŝta ĝiĉeto;

- 5 helpkasistoj por surloka aligo/unutaga biletoj / bankedo / ekskursoj / vendo de poŝtkartoj, telefonkartoj, busbiletoj, ktp.

Infankongreseto (respondeculo: Jean-François Passarella)

- Loko: Sommières, 30 km nordoriente de Montpellier, partoprenos 50 infanoj.

- 2 personoj kun BAFA-diplomo.

Sen kongresaj helpantoj UK ne eblos, ni bezonas vian subtenon!

ESPERANTO ESTAS ĈIES AFERO!

Se vi estas afabla, sindonema, pacienca bonvolemlulo kun bona lingvokono kaj pretas labori senpage por la sukceso de la UK en Francio: Bonvolu anonci vian helpintencon. Sendu la malsupran respondilon al: Annick Tora, Rés. des Pins, CD 17 Appt. 13, 1577 avenue de Maurin, 34000 Montpellier

NOMO, Antaŭnomo: .....

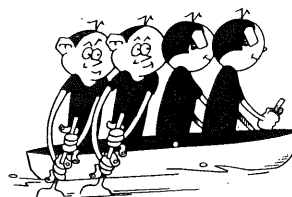
Adreso: .....

Telefono: ..... Fakso .....

Mi pretas helpi en la fako ..... aŭ ..... dum la tuta kongresa/dum ..... tagoj/antaŭ la kongreso / post la kongreso.

Spertoj pri la fako: .....

Mi pretas partopreni en trejnseminario: j / n

JUIN 1997 (2)

(Circulaire)

Tél. 05 45 95 41 82

Groupe d'Action pour l'Esperanto (G.A.E.)

123, rue de Royan
F - 16710 SAINT-YRIEIX
Association Loi de 1901

Nous espérons que la nouvelle Assemblée, dans la perspective du changement de politique envisagée, se préoccupera de la promotion de la langue auxiliaire neutre internationale ESPÉRANTO, au premier rang des langues enseignées, dans toutes les écoles et valables pour les examens.

Depuis le congrès universel d'Espéranto à Boulogne sur Mer (en 1905, qui réunissait 688 participants de 20 nations) suivi de l'attribution de la légion d'honneur au créateur de l'Espéranto le Dr. L.L. Zamenhof, peu de choses ont été faites en sa faveur, sauf diverses propositions de loi émises par des partis politiques divers.

Nous attendons avec confiance l'intervention, à la tribune de la Chambre, de personnalités conscientes de l'urgence de la mise en application de ces propositions.

L'exemple nous est donné par la Chine qui, officiellement, rejette l'utilisation de la langue anglaise dans ses relations internationales diplomatiques et s'emploie activement à l'enseignement de l'Espéranto dans de nombreuses écoles et universités.

Plusieurs autres pays asiatiques, de l'Europe, d'Amérique et d'Afrique, s'engagent dans la même voie.

Il serait regrettable que la France apparaisse comme réticente à un tel engagement qui est tout à l'honneur de ceux qui le mettent en oeuvre.

Le Groupe d'Action pour l'Espéranto se tient à la disposition de tous, quelle que soit leur appartenance politique, religieuse ou autre.

70e CONGRÈS S.A.T. - Augsburg - 2/9 août 1997

En ce samedi matin 2 août 1997, une dizaine de personnes se retrouvaient en gare de l'Est à Paris pour prendre, en groupe, le train à destination d'Ausburg, ville qui a fêté son deux millième anniversaire, il y a 12 ans, ce qui laisse supposer un patrimoine historique très riche.

Ce qui caractérisait ce groupe, c'est qu'il n'a pas cessé de parler — en espéranto — durant tout le voyage. A l'arrivée, quelques personnes, espérantistes, les attendaient dans le plaisir des retrouvailles. Il est vrai que, de congrès en congrès, les mêmes personnes, les mêmes amis se retrouvent, des liens se créent. Pour se rendre au kongresejo, le bus B2 est tout indiqué. Il reste à se familiariser avec les tickets et leur utilisation. Cinq stations avant de descendre... mais déjà, au premier arrêt, un participant s'aperçoit qu'il a laissé sa valise sur le quai... il la retrouvera en nous rejoignant plus tard !

L'arrivée à Kolpinghaus (une maison religieuse) et l'accueil. Les formalités administratives (il y a eu des changements notamment dans le lieu d'hébergement). Dîner en self-service dans la grande salle des réunions, muni du coupon-repas... qui ne sera pas collecté ce soir-là. C'est aussi le moment de bavarder avec les habitués que l'on retrouve, avec les nouveaux aussi. Les lieux de couchage sont différents. Pour certains, c'est à quelque neuf kilomètres du centre (St-Paulus). Le premier soir (et le premier matin) c'est un espérantiste venu en voiture qui assurera les déplacements. Les jours suivants, un car assurera les déplacements biquotidien.

Dimanche, 10 heures, ouverture officielle du congrès, dans le grand salon par le président, Sr Schmidt. Un représentant de chaque nationalité est invité à prendre la parole, brièvement en général. Nous apprenons qu'il y a 133 personnes de 17 nationalités différentes. Certains, d'ex-Yougoslavie ou d'Ukraine, n'ont pu obtenir leur visa à temps. L'après-midi, visite commentée de la ville, en car, avec arrêt sur les lieux les plus caractéristiques : églises, musée, cathédrale, « Fuggerei » qui est un ensemble de petits logements 3 pièces-cuisine destinés à héberger des familles pauvres. Et ceci depuis le XVIe siècle. Détruit en 1944, reconstruit en 1955, il est encore en activité aujourd'hui plus spécialement destinés aux personnes défavorisées de plus de 55 ans. 18 heures, réception du groupe par la municipalité dans le grand salon doré. Discours du premier magistrat, et de notre président, traduits alternativement en allemand-espéranto ou espéranto-allemand. Ensuite, vin d'honneur puis photo de groupe à l'extérieur.

Du lundi au vendredi se sont succédé des réunions de travail sur l'association, le fonctionnement, sur la langue elle-même : les propositions, et aussi les intervenants qui souhaitaient sensibiliser les participants à

certains problèmes. Les interventions du président Peyraut, du secrétaire Barkovic ont été remarquées. On a pu noter aussi une large information, très claire et bien documentée, sur l'Euro dans l'Union européenne par le D^o Cwick, de Bruxelles. C'était un plaisir à écouter même si tout le monde n'était pas d'accord sur le fond ! De même la conférence du D^o W. Bormann, président de l'académie d'espéranto, qui ne manquait pas d'humour. Egalement un exposé sur les poèmes, sur les tournures de mots, etc. — qui a beaucoup plu — par le D^o Fössmier.

La partie visite n'était pas oubliée puisque nous avons participé à :

1° Une demi-journée à Wolnzach. A peu près à 50 km au nord-est d'Augsburg. Traversée en car d'une région de la culture du houblon. Lianes de 5 m et plus de hauteur sur des treillis métalliques supportés par des poteaux en bois, qui restent à demeure pendant au moins dix ans, durée de vie d'une plantation. Musée du houblon : anciens instruments de culture, maquette des champs et des silos de séchage. Histoire de la récolte (réservée aux femmes avant la mécanisation). Culture très localisée.

Le propriétaire de cette plantation ayant, un jour, été touché par la photo d'une toute petite main d'enfant africain dans une grande main d'Européen, a eu l'idée de créer, à proximité, un musée de la main. Celui-ci, très curieux, retrace toutes les possibilités offertes par la main (travail, sport, loisirs, arts, parole, lecture (braille) signes conventionnels, mains artificielles...).

2° Demi-journée à Mindelheim (55 km au S.-O. d'Augsburg). Visite d'un musée du textile. Dentelles, broderie, tissages, costumes à travers les époques et les continents. Visite de l'église de Mindelheim qui, comme la plupart de celles que nous avons visitées, s'apparente plutôt à des musées qu'à des lieux de recueillement.

3° Journée à Weltenburg-Kelheim (80 km N.-E.). Visite du monastère de Weltenburg qui se limitera à la chapelle Fraunenberg. Déjeuner puis embarquement sur le bateau Maximilian II (600 places) pour une promenade dans les gorges du Danube jusqu'à Kelheim, où nous avons visité le monument de la Libération (Belfreiungshalle), construit entre 1842 et 1863 pendant le règne du roi Louis-Ier de Bavière en mémoire des guerres de libération contre l'empereur Napoléon Ier.

Les soirées étaient réservées plus spécialement au chant et à la musique et même au théâtre. La dernière séance de travail concernait les résolutions qui ont été prises et déclarations qui ont été faites. Et puis, c'était la fin de ce congrès et l'aurevoir. La dernière nuit, le dernier transport en bus à la gare et le retour vers Paris... toujours sans cesser de parler en espéranto, bien sûr. "Gis".

Dominique

Nia amiko Dominique LEROY el Rouen studis sed neniam havis okazon praktiki la internacian lingvon..Tamen, li bone profitis tiun ĉi kongreson kaj revenis kun la deziro perfektigi